

Sobre la formació professional (II): una formació per ser Crist en el treball

Per identificar-nos amb Crist en el treball, ens ajuda alimentar la dimensió espiritual, aprofundir intel·lectualment en la nostra tasca, capacitar-nos per fer el bé, créixer en amistat i guanyar en competència.

15/02/2022

Qui no ha somiat mai viure una gran aventura? Una aventura en què

s'amaguin descobriments
inimaginables, que tregui a la llum el
potencial per superar les limitacions
personals, desconegut fins aleshores,
una aventura plena de trobades i
compartida amb altres companys de
viatge. D'això tracta la santedat a la
qual cadascú somia arribar: una gran
aventura de relació amb Déu al mig
del món.

Per a un comerciant, una enginyera,
una estudiant o un assistent sanitari,
aquesta aventura de la santedat es
desenvolupa al voltant del seu treball
professional, dia a dia, amb esforç,
amb il·lusió, amb ganes o sense,
col·laborant amb altres col·legues
braç a braç o en *smart working*. Per a
moltes persones, el treball és l'eix, el
centre al voltant del qual giren la
santedat i l'apostolat al mig del món,
i el seu abast es reflecteix en aquesta
expressió de sant Josepmaria:
santificar el treball, santificar-se en el

treball i santificar els altres amb el treball.

Una declaració d'intencions i una meta en què hi ha implícita la necessitat de tenir recursos per portar-la a terme. Qui surt a córrer sense vambes o posa en marxa un projecte sense una inversió? Aquí no es tracta de recursos aïllats, d'eines o d'estratègies, sinó de formar-se en totes les dimensions vitals per arribar a ser Crist en el treball.

La nostra trobada personal amb Déu en el treball

La dimensió que és més evident és la dimensió espiritual, ja que se centra a viure el treball amb amor, com a lloc de trobada amb el meu Pare Déu, intentant presentar-li una *ofrena agradable*,^[1] unida al sacrifici del Fill a la creu que s'actualitza en cada celebració de la Missa.^[2] Es tracta de buscar activament fer la tasca junts, *per Ell, amb Ell i en Ell*,^[3] com a ocasió

de servei, un servei directe —com és el cas de tantes professions: cuiners, repartidors, mestres, psicòlegs— o indirecte, perquè tot treball és un servei a la societat. Això s'estén a les accions concretes de tota la jornada fins a arribar a fer de la taula d'estudi, de l'oficina, la càtedra, el taller o el camp, com ensenyava sant Josepmaria, un altar en què Déu ens espera cada dia,^[4] en què anem dipositant una hora rere l'altra de la nostra existència.

Per la nostra part, la dimensió espiritual també significa l'esforç per no oblidar que el més important del nostre treball no és el que nosaltres fem, sinó el que Déu obra a través nostre. Aixequem sovint el cor per glorificar, agrair, demanar perdó i demanar ajuda a Déu en correspondència amb les finalitats de la Missa (adoració, acció de gràcies, reparació i petició).^[5] I ens adonem que Déu ens veu, ens escolta i ens

somriu, ja que contempla l'esforç que fem per estimar-lo.

La perseverança en el treball suposa cansament, fatiga; una fatiga física per a qui treballa en el sector de la construcció o esculpint una obra d'art, una fatiga mental per a qui escruta una pantalla per crear un nou algoritme o ha d'atendre amb amabilitat el següent passatger. La formació espiritual ens ajuda a veure aquest esforç com una ocasió de ser més a prop de Crist, que *es carrega les nostres misèries i els nostres dolors*,^[6] més a prop de Déu Redemptor. En definitiva, el treball santificat (per Crist, amb Ell i en Ell) *neix de l'amor, manifesta l'amor, s'ordena devers l'amor*.^[7] L'amor de Crist al Pare i a nosaltres —els seus germans, els homes— és el principi vivificador i unificador de tota la seva activitat i missió; i també ho és del nostre treball, quan ens cuidem

del món i dels altres, intentant imitar Jesús, sent un amb Ell.

La comprensió intel·lectual del sentit del treball

Si haguéssim de definir què és el que dona sentit a la nostra existència, el que ens configura com a persones, el que ens col·loca al món, un dels aspectes que subratllaríem és la nostra feina. Fins i tot si el que estem fent ara mateix no és “la feina dels meus somnis”. No obstant això, què seria la nostra vida sense treballar? *La vocació que Déu ens dona és molt bonica: crear, recrear, treballar,* assenyala el Papa Francesc; *el treball involucra l'home en tot: en el seu pensament, en la seva acció, en tot.*^[8] Aquest paper fonamental del treball a l'hora de donar sentit a la nostra existència requereix un aprofundiment des del punt de vista filosòfic i teològic. Aquesta és la formació que necessitem en el pla

intel·lectual: com més compreguem aquesta realitat —que Déu va *prendre l'home i el va posar al jardí de l'Edèn perquè el conreés i el guardés,*^[9] és a dir, el sentit vocacional del treball humà—, més entendrem la dignitat que comporta, perquè fa que ens assemblem a Déu, manifesta el nostre ésser *a imatge i semblança* seva.^[10]

Aquesta aproximació es pot fer des de diverses disciplines, per comprendre amb més profunditat la Creació, la dimensió redemptora dels anys en què Crist va estar treballant amb Josep, el sacrifici de la Creu, l'acció de l'Esperit Sant en la història, el paper dels laics en la cristianització de la societat, etc. D'especial importància, per descomptat, és tot el que fa referència a la virtut de la justícia i als requeriments morals de cada professió. Per això l'estudi ens ofereix perspectives noves per

entendre com podem santificar el treball i reforçar el nostre desig de fer-lo.

Juntament amb el que s'ha esmentat, sempre és present la necessitat d'aprofundir en la dimensió social i de transformació del món que té la mateixa dedicació professional. *Hem de rebre una formació tal que susciti en les nostres ànimes, a l'hora d'emprendre la feina professional de cadascú, l'instint i la sana inquietud de conformar aquesta tasca a les exigències de la consciència cristiana, als imperatius divins que han de regir en la societat i en les activitats dels homes*^[11] en paraules de sant Josepmaria. Qui té una experiència del treball com a lloc de santificació desitja que aquesta experiència arribi a totes les persones, no només proporcionant mitjans espirituals per dotar de sentit el treball que cadascú pugui tenir, sinó intentant

activament que tothom tingui feines dignes i significatives.

Més capaços per al bé

La realització quotidiana del treball proporciona una oportunitat per exercir les virtuts humanes. És un lloc d'entrenament molt útil per a tots aquells que volen millorar en la seva qualitat com a persones: com en qualsevol gimnàs, per arribar a un nivell alt de satisfacció es requereix anar-hi amb constància, tot i que en aquest cas s'hi suma, per gràcia, una gran dosi d'ajuda sobrenatural.

La formació humana, avui i ara, ajuda a posar el focus d'atenció en virtuts que ens capaciten per fer realitat aquest desig de servir les altres persones, unes virtuts que podríem anomenar *socials*. Per exemple, es podria fomentar que en el treball es posi en pràctica l'escolta interessada i activa, amb afany d'aprendre dels altres. En la relació

amb cadascú, com explica el Papa quan parla de la conversa entre Jesús i el jove ric: *Quan escoltem amb el cor passa això: l'altre se sent acollit, no jutjat, lliure per explicar la pròpia experiència de vida i el propi camí espiritual.*^[12] Però també en sentit més ampli: *L'Esperit ens demana que escoltem les preguntes, els afanys, les esperances de cada Església, de cada poble i nació. I també que escoltem el món, els desafiaments i els canvis que ens posa davant. No hem d'insonoritzar el cor, no ens hem de blindar dins de les nostres certeses. Les certeses tantes vegades ens tanquen. Escoltem-nos.*^[13]

Molt unida a aquest aspecte, la virtut de la humilitat ens porta a reconèixer que necessitem els altres, així com a adonar-nos del que podem aportar i a fer-ho generosament. La capacitat de col·laborar amb els altres i tenir tothom en compte és una exigència del nostre món

laboral; si bé es poden aprendre tècniques i habilitats, la virtut cristiana hi afegeix a més una actitud vital, un interès real per l'altra persona, ja que vol —i amb la pràctica sap— fomentar la llibertat i la responsabilitat de cadascú i posar en joc els seus talents.

Una altra virtut que es desenvolupa és el compromís, una paraula que de vegades provoca pànic. Tanmateix, el que ens hauria de portar a la reflexió són les conseqüències que comporta la por del compromís. Com puc construir quelcom valuós que es mantingui en el temps sense compromís? Es pot arribar a una meta sense deixar pel camí altres possibilitats? En coneixem bé la resposta i no hi ha dubte que, com en altres camps personals, també en el treball el compromís pot ser difícil, perquè implica renúncies o requereix un esforç continuat.

El compromís també és imprescindible per viure l'honradesa, la justícia i la responsabilitat social. Facilita la capacitat de ser fidel al que la mateixa consciència assenyala com a just, fins i tot encara que estiguin estesos comportaments contraris en el nostre entorn professional. Reforça la preocupació activa per humanitzar els entorns laborals i promoure entre tots condicions dignes de treball.

Gaudir amb els altres

En les relacions interpersonals, la benevolència i la magnanimitat amb els altres són qualitats molt apreciades. En una societat individualista i competitiva com la nostra són virtuts que manifesten la caritat, i un cristià les vol desenvolupar i transmetre en el seu ambient sense caure en la ingenuïtat o la simple filantropia, amb el risc

que de vegades la bondat es vegi com una debilitat. Aprendre a demanar perdó, a rectificar i, sobretot, a perdonar. Ser honest amb un mateix i amb els altres. Ser sincer i lleial en les relacions amb els companys. Tractar els clients amb afabilitat i paciència. L'elenc de virtuts podria ser llarg, tant com cadascú vulgui, i el desig de ser millor i d'estimar millor els companys de viatge forma part d'aquesta aventura que significa la vida professional.

L'àmbit del treball d'un mateix és l'entorn natural perquè es creïn moltes amistats sòlides, com recorda el Prelat de l'Opus Dei en la seva carta de l'1.XI.19,^[14] així com per sembrar la pau i l'alegria tan pròpies de l'esperit cristià. Sant Josepmaria, citat pel Prelat, ho explica així: *Bé es pot dir, fills de la meva ànima, que el fruit més gran de la labor de l'Opus Dei és el que obtenen els seus membres personalment, amb*

l'apostolat de l'exemple i de l'amistat lleial amb els seus companys de professió: a la universitat o a la fàbrica, a l'oficina, a la mina o al camp.^[15] És un espai per compartir afanys, col·laborar mútuament i dedicar moltes hores a desenvolupar una tasca comuna; això enforteix els vincles i dona espai al coneixement mutu, alhora que impedeix la instrumentalització de les relacions, ja que les redueix a un avantatge dins de la cultura de l'èxit immediat. *El fet que neixi una amistat té molt de do inesperat,*^[16] recorda el Prelat, *aquest do de Déu que ens transmet consol i alegria*^[17] *i que ens recorda l'amor gratuït de la Trinitat per cadascú. Al mateix temps, es converteix en una tasca grata i compartida, ja que l'amistat mateixa és un diàleg, en el qual donem i rebem llum; en el qual sorgeixen projectes, en un mutu obrir-se horitzons; en el qual ens alegrem pel que és bo i ens basem en el que és difícil; en el qual ho*

passem bé, perquè Déu ens vol contents.^[18]—

I amb competència professional

A més de la formació en les virtuts, la formació professional és una part fonamental per a la mateixa santificació i una eina específica per afrontar els desafiaments culturals i socials de la societat d'avui. La competència professional és essencial perquè una feina es pugui santificar, ja que primer cal fer-la bé, tan bé com qualsevol persona; i si és possible, millor, ja que va a l'una amb els nostres desitjos de perfeccionar la creació, d'adorar el Creador i de col·laborar en la corredempció,^[19] posant en exercici l'ànima sacerdotal adquirida en el Baptisme, sent Crist en el treball.

Als primers de l'Obra, sant Josepmaria insistia que la formació intel·lectual i professional porta a *buscar els relleus, no les planures,*

^[20] en la professió i l'ofici d'un mateix. Això és impulsar cada persona a desplegar plenament la seva personalitat i les seves capacitats en l'àmbit en què pugui aportar més a la societat, ajudant a humanitzar l'entorn.

La capacitació i la titulació professional s'adquireixen a les institucions creades per a aquesta finalitat: universitats, escoles tècniques, acadèmies, plataformes en línia de formació, institucions públiques que ofereixen cursos d'actualització o d'inserció laboral... L'oferta és àmplia i variada, i cal decidir-se a aprofitar-la. L'ambició d'un cristià d'arribar a més implica una capacitació professional contínua i exigent per estar al dia, una *obligació a adquirir una formació professional convenient, que s'adquireix als mateixos llocs que els altres ciutadans.*^[21]

La formació que proporciona la Prelatura

De tot el que s'ha dit es dedueix que qui busca ser sant al mig del món necessita una formació que repercuteixi en tots els àmbits que entren en joc en l'exercici professional i que ajudi a fer que cada persona pugui viure amb maduresa aquest camí d'identificació amb Crist. Això és el que proporciona la Prelatura.

En primer lloc, se'ns impulsa a estimar la nostra professió, com a lloc de trobada amb Déu i participació de la seva obra creadora, de manera pràctica. Ens hi pot ajudar preguntar-nos al llarg del dia com estic transformant el món avui. Potser la resposta preveu no reaccionar amb agressivitat a una situació tensa quan s'apropa un termini, agrair l'ajuda d'una col·lega, concedir una baixa de maternitat

sense fer perillar la reincorporació de la mare, tants moments i tantes decisions en què estem cridats a transformar el món, millorar el nostre entorn i contribuir a portar-lo a Déu.

A més, la formació rebuda ens ajuda a exercir la nostra feina de manera coherentment cristiana, és a dir, d'acord amb la deontologia pròpia de la professió i amb la iniciativa de qui busca col·laborar en la construcció d'una societat més humana. I ens recorda que cal estudiar, conèixer i exercir els requisits ètics i morals amb sentit de missió, amb exemple en l'exercici professional. Aquest aspecte requerirà una inversió de temps i un esforç més grans per part d'advocats, ginecòlegs, funcionaris de duanes o inversors en borsa, però és igualment important en les persones que tenen cura de persones grans, les que són becàries en una

ràdio local o les que preparen menjar per emportar.

Juntament amb això, estimula el desig de posar els mitjans per capacitar-nos degudament, de manera que cadascú promogui un creixement en la cultura pròpia de cada ofici, professió o activitat que ens toca exercir, posant en marxa associacions professionals o participant-hi activament, dedicant temps a conèixer millor la professió d'un mateix, sols o en companyia dels altres. Això requereix temps i energia, que no sobren, però és un enriquiment necessari. Sant Josepmaria deia: *Jo dono la mateixa importància a la cultura professional d'un perruquer que a la d'un investigador; a la d'un estudiant universitari que a la d'una treballadora domèstica. Es tracta de tenir la cultura de l'ofici d'un mateix, corresponent a la vocació professional de cadascú.*^[22]_____

La formació facilita l'adquisició de valors específics per a la professió o l'ofici d'un mateix: el valor de la vida i de la salut, en les professions relacionades amb la medicina; la solidaritat de bombers i cooperants; la igualtat per als empresaris i per als qui treballen en sindicats... Hi ha valors que, tot i que són universals i necessaris en totes les feines, en algunes sobresurten d'una manera especial i s'han d'acompanyar de les competències necessàries per viure'ls. En fer-ho per la glòria de Déu i el bé de les ànimes, la nostra feina assoleix un valor sobrenatural que ens permet la identificació amb Crist.

L'acompanyament espiritual que ofereix la Prelatura ens ajuda a afrontar amb realisme —maduresa humana i sobrenatural— les oportunitats i les exigències que la vida ofereix, també durant el recorregut professional al llarg dels

anys, amb esperança, discerniment i sentit sobrenatural.

Finalment, la identificació amb la missió apostòlica porta a il·lusionar-se amb poder col·laborar més en el sosteniment econòmic personal, per contribuir així al benestar de la mateixa família i als apostolats de l'Obra.

Hem fet un recorregut per tots els aspectes de la formació que influeixen a fer que la nostra feina sigui la feina d'un cristià, la centralitat de la qual sant Josepmaria sintetitzava amb les paraules següents: *Demanem llum a Jesucrist Senyor Nostre, i preguem-li que ens ajudi a descobrir, a cada instant, aquest sentit diví que transforma la nostra vocació professional en la polleguera sobre la qual es fonamenta i gira la nostra crida a la santedat.*^[23]_____

[1] Cf. *Catecisme de l'Església Catòlica*,
núm. 2569.

[2] Cf. *Catecisme de l'Església Catòlica*,
núm. 1350.

[3] Cf. Pregària Eucarística, doxologia
final.

[4] Cf. Sant Josepmaria, *Converses*,
núm. 114.

[5] Cf. *Catecisme de l'Església Catòlica*,
núm. 1407 i 1414.

[6] Sant Josepmaria. *És Crist que
passa*, núm. 95.

[7] Sant Josepmaria. *És Crist que passa*,
núm. 48.

[8] Francesc, “El trabajo es la vocación
del hombre”, homilia a Santa Marta,
1 de maig del 2020.

[9] Gènesi 2, 15.

[10] Cf. Gènesi 1, 26.

[11] Sant Josepmaria. *Carta 6.V.1945*, núm. 15. A: E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, III, Rialp, Madrid 2013, p. 574.

[12] Francesc, Homilia, Missa per a l'obertura del sínode dels bisbes, 10.10.2021.

[13] *Ibídem*.

[14] Cf. Fernando Ocáriz, *Carta Pastoral 1.XI.2019*, núm. 20.

[15] Sant Josepmaria, *Carta n. 6*, núm. 55.

[16] Fernando Ocáriz, *Carta Pastoral 1.XI.2019*, núm. 20.

[17] *Ibídem*, núm. 23.

[18] Fernando Ocáriz, *Carta pastoral, 9.I.2018*, núm. 14.

[19] Cf. Fernando Ocáriz, *Carta Pastoral 14.II.2017*, núm. 17

[20] Cf. Ana Sastre, *Tiempo de Caminar*, Rialp, Madrid 1989, cita 18, p. 232: (Font: sant Josepmaria, Full de Notícies (complements) del juliol del 1939 (AGP, sèrie A.2, leg. 10, carp. 2) “No passeu per la carrera com si tota fos una plana. Busqueu-ne els relleus. Tingueu personalitat. Traceu el vostre solc. I que els solcs de tots facin produir el camp del Pare de famílies”.

[21] Cf. Prelatura de la Santa Creu i Opus Dei, *Ratio Institutionis*, Roma, 2007, núm. 14.

[22] Sant Josepmaria, Notas de un círculo breve, 19.IV.1964; en volums de “Meditaciones”, vol. I, p. 606-607 (AGP, biblioteca, P06).

[23] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, núm. 62.

Maeves Javaloyes

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/sobre-la-
formacio-professional-ii-una-formacio-
per-ser-crist-en-el-treball/](https://opusdei.org/ca-es/article/sobre-la-formacio-professional-ii-una-formacio-per-ser-crist-en-el-treball/) (26/03/2025)